

23.11.2022

Ärende/24

§ 305

Ledamoten Teija Makkonens motion om att utvidga Urheas högstadieverksamhet

HEL 2022-005400 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige betraktade motionen som slutbehandlad.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Maria Nyfors, stadssekreterare, telefon: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Bilagor

1 Valtuutettu Teija Makkosen aloite

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Ledamoten Teija Makkonen och 14 andra ledamöter föreslår i sin motion att ta med alla högstadier i Helsingfors som idrottsnärskolor i Urheas verksamhet för högstadier.

Nio av stadens grundskolor och sju av avtalsskolorna hör för tillfället till Urheas nätverk. En del av skolorna erbjuder intensifierad utbildning i motion eller idrott och en del är idrottsnärskolor. Under läsåret 2022–2023 strävar man inom fostrans- och utbildningssektorn efter att utreda möjligheterna att öka Urheas verksamhet vid stadens skolor, så att skolor som deltar i nätverkssamarbetet skulle finnas mer jämlikt tillgängliga i stadens olika områden. Kultur- och utbildningssektorns idrottstjänster stöder för sin del att man möjliggör verksamheten för allt fler.

Stadsstyrelsen understöder inte att alla skolor ska tas med i Urheas högstadieverksamhet som idrottsnärskolor, eftersom de ungas regelbundna motion och rörlighet redan främjas helhetsbetonat och på flera olika sätt i alla stadens högstadier.

Enligt stadsstrategin ingår motion i varje dag i småbarnspedagogiken, skolgången och studierna. Motion främjas också i stadens välfärdsplan, i läroplanerna för den grundläggande utbildningen samt i skolornas verksamhetsplaner. Alla stadens grundskolor är med i det riksomfattande programmet Skolan i rörelse, vars syfte är att göra eleverna delaktiga, öka motionen och minska sittandet samt att öka andelen skolor som erbjuder motions- och rörelsebetonad hobbyverksamhet.

Urheas högstadiesamverksamhet omfattar Urhea-träningar som ordnas i samband med skolveckan samt studieinnehållet Växa till idrottare som en del av skolans övriga undervisning. För tillfället är över 1000 unga i Helsingfors med i Urheas högstadiesamverksamhet, men högstadienätverket är ännu inte områdesmässigt heltäckande.

I modellen för högstadiesamverksamheten finns tre delar. För det första erbjuds det idrott och idrottsuppföstran under skoldagen för de unga som är intresserade av idrott. För det andra erbjuds det också målinriktad gren- och fysikträning under skoldagen i samarbete med idrottsföreningarna. För det tredje strävar man efter att bygga upp ett fungerande samarbete mellan skolor, hem och föreningar och på så vis trygga en balanserad vardag. Modellen baserar sig på undervisningsmaterial som Olympiska kommittén producerat, enhetliga träningstider och ett träningsinnehåll som Urhea dragit riktlinjer för.

Urheas träningspass är öppna och gratis för alla unga helsingforsare i högstadieåldern som är intresserade av målinriktad idrott. I Urheas träningspass kan de unga delta i mångsidiga fysik- och grenträningar i vilken skola som helst oberoende i vilken skolade själva går i. För tillfället ordnas största delen av Urheas träningspass på morgonen men stadens mål är att det ska finnas fler träningspass än nu också på eftermiddagarna. Då skulle tillgängligheten bli bättre bland de unga som är intresserade av idrott.

Staden stöder produktionen av Urhea-träning finansiellt och ordnar även själv gratis idrott för högstadieelever. Under det nuvarande året utvidgas skolPT-verksamheten, som ordnas med hjälp av ett separat understöd för återhämtning från coronapandemin, där de unga uppmuntras till en motionsinriktad livsstil med hjälp av motionsrådgivning. Alla stadens grundskolor är med i Finlandsmodellen för hobbyverksamhet, som erbjuder avgiftsfri sport och motion för alla i samband med skoldagen. Dessutom erbjuder staden gratis verksamheterna EasySport för 7–12-åringar och FunAction för 13–17-åringar. Inom ramen för EasySport, FunAction och Finlandsmodellen för hobbyverksamhet erbjuds motion närmare 300 timmar i veckan i olika delar av staden.

23.11.2022

Ärende/24

Kultur- och fritidsnämnden och fostrans- och utbildningsnämnden har gett utlåtanden i ärendet. Svaret stämmer överens med utlåtandena.

Enligt 30 kap. 11 § 2 mom. i förvaltningsstadgan ska stadsstyrelsen förelägga fullmäktige en motion som undertecknats av minst 15 ledamöter (gäller de fullmäktigemotioner som lämnades in senast 30.4.2022).

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Maria Nyfors, stadssekreterare, telefon: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Bilagor

1 Valtuutettu Teija Makkosen aloite

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 07.11.2022 § 770

HEL 2022-005400 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteerä, puhelin: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 04.10.2022 § 169

HEL 2022-005400 T 00 00 03

Lausunto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antoi asiasta seuraavan lausunnon:

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta ei kannata kaikkien koulujen lisäämistä Urhean yläkoulutoiminnan liikuntalähikouluiksi, mutta tukee osallista toiminnan mahdollistamista jatkossa yhä kattavammin kaupungin eri alueilla.

Aloitteessa esitetään, että kaikki Helsingin yläkoulut tulisi liittää mukaan Urheiluakatemiaan yläkoulutoimintaan liikuntalähikouluiksi, jotta jokaisella nuorella olisi mahdollisuus osallistua Urheiluakatemiaan verkostotoimintaan omassa lähikoulussaan. Tällä hetkellä Urheiluakatemiaan verkostoon Helsingissä kuuluu yhdeksän Helsingin kaupungin peruskoulua ja seitsemän sopimuskoulua, joista osa tarjoaa urheilu- tai liikuntapainotteista opetusta, ja osa toimii liikuntalähikouluina. Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla pyritään lukuvuoden 2022–2023 aikana selvittämään mahdollisuuksia lisätä Urheiluakatemiaan toimintaa Helsingin kaupungin kouluissa, jotta verkostotoimintaan osallistuvia kouluja olisi laajemmin ja tasavertaisemmin tarjolla kaupungin eri alueilla.

Urheiluakatemiaan järjestämä yläkoulutoiminta sisältää kouluviikon yhteydessä toteutettavat Urhea-treenit sekä Kasva Urheilijaksi -oppisisällöt osana koulun muuta opetusta. Helsingin osalta Urhean yläkoulutoiminnassa on tällä hetkellä mukana yli 1 000 nuorta. Toimintakonsepti on Helsingin kanssa saman tyyppinen myös Vantaalla, Espoossa, Keravalla, Tuusulassa ja Kirkkonummella. Koko pääkaupunkiseudulla toimintaan osallistuu yhteensä noin 3 000 nuorta noin 55 koulussa. Helsingin yläkouluverkosto ei ole vielä alueellisesti kattava.

Yläkoulukonseptin ydin on kolmijakoinen. Ensimmäinen urheilusta innostuneille nuorille tarjotaan juuri heille suunnattua liikuntaa ja liikuntakasvatusta koulupäivän aikana. Toiseksi nuorille on tarjolla tavoitteellista laji- ja fysiikkaharjoittelua koulupäivän yhteydessä seurojen kanssa tehtävällä yhteistyöllä. Kolmanneksi pyritään rakentamaan toimivaa koulu-koti-seura -yhteistyötä, jonka avulla on tavoitteena turvata nuorten tasapainoinen ja hyvä arki. Konsepti perustuu Olympiakomitean tuottamiin Kasva Urheilijaksi -oppimateriaaleihin, yhtenäisiin harjoituskoihin (tiistaisin klo 8-9.30 ja keskiviikkoisin klo 15-16.30) ja Urhean linjaamaan sisältöön Urhea-treenien monipuolisissa fysiikkaharjoituksissa.

Urhea-treenit ovat avointa ja maksutonta urheiluharrastustoimintaa kaikille helsinkiläisille yläkouluikäisille nuorille, jotka ovat innostuneita tavoitteellisesta urheilusta. Urhea-treeneissä nuoret pääsevät osallistumaan monipuolisiin fysiikka- ja lajiharjoituksiin missä tahansa koulussa riippumatta siitä, mitä koulua kukin nuori itse käy. Helsingin kaupungin liikuntapalvelut ja perusopetus tukevat taloudellisesti Urhea-treenien tuottamista. Tällä hetkellä suurin osa Urhea-treeneistä toteutetaan aamuisin, mutta kaupungin tavoitteena on, että jatkossa Urhea-treenejä

tuotettaisiin nykyistä enemmän iltapäivisin, jotta niiden saavutettavuus paranisi urheilusta innostuneiden nuorten keskuudessa.

Urhea-treenien ohella lasten ja nuorten säännöllistä ja päivittäistä liik- kumista pyritään edistämään monin muinkin tavoin kaikissa kaupungin yläkouluissa. Liikkumisen edistäminen on kirjattu Helsingin kaupun- kistrategiaan 2021–25 (kaupunginvaltuusto 13.10.2021, § 293), jonka mukaan liikkuminen sisältyy jokaiseen varhaiskasvatus-, koulu- ja opis- kelupäivään. Liikkumista edistetään myös osana kaupungin hyvinvoin- tisuunnitelmaa (2022– 25), jossa liikkumisen lisäksi yhtenä painopistea- lueena on terveelliset elintavat. Toteutettuja toimenpiteitä arvioidaan ja kehitetään tarkoituksenmukaisten mittareiden ja tutkimusten avulla.

Liikkumistaitojen edistäminen on kirjattu myös perusopetuksen toimin- taa ohjaaviin perusopetuksen opetussuunnitelman sisältöihin. Liikku- mistaitoja ja fyysistä aktiivisuutta lisäämällä tuetaan lasten ja nuorten opiskelukykyä ja vähennetään istumisesta koituvia haittoja. Liikkuminen on kirjattu myös lukuvuosien 2021–22 ja 2022–23 koulujen toimintasu- unnitelmiin osaksi hyvinvoinnin osa-alueetta. Helsingin kaikki perusope- tuksen koulut ovat rekisteröityneet myös valtakunnalliseen Liikkuva koulu -ohjelmaan, jonka tavoitteena on oppilaiden osallistaminen, liik- kumisen lisääminen, istumisen vähentäminen sekä liikunnallista har- rastustoimintaa tarjoavien koulujen osuuden lisääminen.

Lukuvuonna 2022–23 yläkouluikäisille nuorille tarjotaan edelleen myös KouluPT-toimintaa, jossa nuoria tuetaan liikunnallisen elämäntavan pii- riin liikuntaneuvonnan avulla. KouluPT-toimintaan ohjautuminen ta- pahtuu opettajan, oppilashuollon, kouluterveydenhuollon tai nuoren vanhempien toiveesta. Esimerkiksi Move!-mittausten antama informaatio voi toimia herätteenä KouluPT-toimintaan ohjaamisessa. KouluPT- toimintaa toteutetaan erillisellä koronapalautumisrahoituksella. Lisäksi kaikki peruskoulut ovat mukana Harrastamisen Suomen mallissa, joka tarjoaa maksuttomia ja kaikille avoimia liikuntaharrastuksia koulupäivi- en yhteydessä samaan tapaan, kuin kaupungin omat toimintamallit Ea- sySport ja FunAction ovat tarjonneet jo vuodesta 2010 alkaen. Ea- sySport-, FunAction- ja Harrastamisen mallin liikunnallisia tunteja on tarjolla yhteensä jopa lähes 300 tuntia viikoittain kattavasti eri puolilla kaupunkia.

Käsittely

04.10.2022 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Esittelijä muutti ehdotustaan seuraavasti:

Poistetaan neljännessä kappaleesta: "ja yhteensä 15 koulua".

23.11.2022

Ärende/24

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta hyväksyi esittelijän muutetun ehdotuksen.

Vastaehdotus:

Teija Makkonen: Lisätään kappaleen 4) loppuun.

Helsingin yläkouluverkosto ei ole vielä alueellisesti kattava.

Kannattaja: Hilikka Ahde

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta hyväksyi Teija Makkosen vastaehdotuksen yksimielisesti.

13.09.2022 Pöydälle

Esittelijä

liikuntajohtaja
Tarja Loikkanen

Lisätiedot

Tuuli Salospohja, liikuntapalvelupäällikkö, puhelin: 310 87500
tuuli.salospohja(a)hel.fi

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 06.09.2022 § 218

HEL 2022-005400 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi seuraavan lausunnon kaupunginhallitukselle valtuutettu Teija Makkosen valtuustoaloitteesta Helsingin kaupungin kaikkien yläkoulujen liittämistä mukaan Urhean yläkoulutoiminnan liikuntalähikouluiksi:

Aloitteessa esitetään, että kaikki Helsingin yläkoulut tulisi liittää mukaan Urheiluakatemiaan yläkoulutoimintaan lähiliikuntakouluiksi, jotta jokaisella nuorella olisi mahdollisuus osallistua Urheiluakatemiaan verkostotoimintaan omassa lähikouluissaan.

Tällä hetkellä Urheiluakatemiaan verkostoon Helsingissä kuuluu yhdeksän Helsingin kaupungin peruskoulua ja seitsemän sopimuskoulua, joista osa tarjoaa urheilu- tai liikuntapainotteista opetusta ja osa toimii lähiliikuntakouluina. Urheiluakatemiaan järjestämät Urheatreenit ovat avoimia ja maksuttomia kaikille helsinkiläisille yläkouluikäisille nuorille. Urheatreeneissa pääsee osallistumaan monipuolisiin fyysikka- ja lajiharjoituksiin.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen näkökulmasta liikkumisen lisääminen kaikissa ikäryhmissä on erittäin tärkeää. Tätä edistetään

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla kehittämällä toimintaympäristöjä ja -kulttuuria varhaiskasvatuksen yksiköissä, kouluissa ja oppilaitoksissa. Toimilla pyritään vaikuttamaan myös perheiden liikkumiseen sekä terveellisten elämäntapojen edistämiseen.

Lasten ja nuorten säännöllistä ja päivittäistä liikkumista pyritään edistämään monipuolisesti koko kaupungissa. Liikkumisen edistäminen on kirjattu Helsingin kaupunkistrategiaan 2021 - 2025 (kaupunginvaltuusto 13.10.2021, § 293), jonka mukaan liikkuminen sisältyy jokaiseen varhaiskasvatus-, koulu- ja opiskelupäivään. Liikkumista edistetään myös osana kaupungin hyvinvointisuunnitelmaa (2022 - 2025), jossa liikkumisen lisäksi yhtenä painopistealueena on terveelliset elintavat. Toteutettuja toimenpiteitä arvioidaan ja kehitetään tarkoituksenmukaisten mittareiden ja tutkimusten avulla.

Liikkumistaitojen edistäminen on kirjattu myös perusopetuksen toimintaa ohjaaviin perusopetuksen opetussuunnitelman sisältöihin. Liikkumistaitoja ja fyysistä aktiivisuutta lisäämällä tuetaan lasten ja nuorten opiskelukykyä ja vähennetään istumisesta koituvia haittoja.

Helsingin kaupungissa kaikki perusopetuksen koulut ovat rekisteröityneet valtakunnalliseen Liikkuva koulu -ohjelmaan, jonka tavoitteena on oppilaiden osallistaminen, liikkumisen lisääminen, istumisen vähentäminen sekä liikunnallista harrastustoimintaa tarjoavien koulujen osuuden lisääminen. Helsingin kaikki peruskoulut ovat mukana myös Harrastamisen Suomen mallin mukaisessa toiminnassa, joka tarjoaa useita liikunnallisia harrastuslajeja.

Liikkuminen on kirjattu myös lukuvuonna 2021–2022 ja 2022–2023 koulujen toimintasuunnitelmiin osaksi hyvinvoinnin osa-alueetta. Vuodesta 2020 alkaen Helsingin kaupunki on tarjonnut 7–12-vuotiaille suunnattua EasySportia ja 13–17-vuotiaille suunnattua FunAction-toimintaa maksutta. Lisäksi on lisätty EasySportin soveltavan liikunnan toimintaa.

Helsingin kaupunki laajentaa erillisellä koronapalautumisrahoituksella 7.–9.-luokkalaisille suunnattua KouluPT-toimintaa lukuvuonna 2022–2023. KouluPT-toiminnassa tarjotaan yläkouluikäisille tukea liikunnalliseen elämäntapaan liikuntaneuvonnan muodossa. KouluPT-toimintaan ohjautuminen tapahtuu opettajan, oppilashuollon, kouluterveydenhuollon tai nuoren vanhempien toiveesta. Esimerkiksi Move!-mittausten antama informaatio voi toimia herätteenä KouluPT-toimintaan ohjaamisessa.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta näkee lasten ja nuorten liikkumisen tärkeänä asiana ja Helsingissä edistetään kokonaisvaltaisesti lasten ja nuorten liikkumista muun muassa edellä esitetyin keinoin. Kasvatus- ja

23.11.2022

Ärende/24

koulutuslautakunta ei kannata kaikkien yläkoulujen liittamisestä mukaan Urhean yläkoulutoiminnan liikuntalähikouluiksi. Toimialalla pyritään kuitenkin lukuvuoden 2022–2023 aikana selvittämään mahdollisuuksia lisätä Urheiluakatemian toimintaa Helsingin kaupungin kouluissa, jotta verkostotoimintaan osallistuvia kouluja olisi laajemmin ja tasavertaisemmin tarjolla kaupungin eri alueilla.

Käsittely

06.09.2022 Ehdotuksen mukaan

Vastaehdotus:

Pia Kopra: Muutetaan kappaleen 10 virke ”Toimialalla pyritään kuitenkin lukuvuoden 2022–2023 aikana selvittämään mahdollisuuksia lisätä Urheiluakatemian toimintaa Helsingin kaupungin kouluissa, jotta verkostotoimintaan osallistuvia kouluja olisi laajemmin ja tasavertaisemmin tarjolla kaupungin eri alueilla” muotoon ”Toimialalla selvitetään lukuvuoden 2022–2023 aikana mahdollisuuksia lisätä Urheiluakatemian toimintaa Helsingin kaupungin kouluissa, jotta verkostotoimintaan osallistuvia kouluja olisi laajemmin ja tasavertaisemmin tarjolla kaupungin eri alueilla”.

Pia Kopran vastaehdotus raukesi kannattamattomana.

23.08.2022 Pöydälle

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Panu Hatanpää, pedagoginen asiantuntija, puhelin: 310 27095
panu.hatanpaa(a)hel.fi